

PRITARTA

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos
2023 m. d. sprendimu Nr. T-

BIUDŽETINĖ ĮSTAIGA ŠIAULIŲ APSKAITOS CENTRAS

2022 M. VEIKLOS ATASKAITA

2023-02-27
Šiauliai

VADOVO PRANEŠIMAS

2022 m. – iššūkių ir naujovių metai. 2022 m. Šiaulių apskaitos centras (toliau – Apskaitos centras), nepaisant iššūkių, kurie bus aptarti detaliau, pasiekė užsibrėžtus metų tikslus, susijusius su centralizuotos finansinės apskaitos vykdymu bei viešųjų pirkimų funkcijų centralizacija ir vykdymu.

Metų pradžioje Apskaitos centras atliko ne tik pačios įstaigos, kaip juridinio asmens steigimo procedūras, bet ir centralizuotos finansinės apskaitos funkcijos perėmimo procedūras iš prieš tai šias funkcijas vykdžiusio subjekto, sudarė su veiklos tęstinumu susijusias sutartis, sėkmingai išsprendė klausimus susijusius su turto, veiklos ir darbo santykių perėmimu.

Žvelgiant į praėjusius metus iš centralizuotos finansinės apskaitos organizavimo pusės, 2022 m. buvo tam tikro stabilumo metai, kadangi buvo pilnai baigti nuo 2020 m. prasidėję I – asis ir II – asis centralizacijos etapai ir su jais susiję duomenų perdavimo – priėmimo, kolektyvo komplektavimo ir kiti darbai. Džiugina ir tai, kad remiantis Šiaulių miesto savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2022 m. liepos 15 d. Nr. KV-7 (4.2) ataskaita ir 2022 m. liepos 15 d. Nr. KV-7 (4.2) audito išvada, biudžetinių įstaigų veiklos neatitikimai neturėjo reikšmingų nuokrypių, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais iš esmės parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą. Gaila, bet 2022 m. audito metu vis dar nemažai klaidų yra aptinkama iš ankstesnių laikotarpių, kai įstaigų apskaita nebuvo tvarkoma centralizuotai. Šias klaidas šalina Apskaitos centras. Atkreiptinas dėmesys, kad analizuojant auditorių pateiktas pastabas ir rekomendacijas didžioji dalis jų (67%) yra skirta biudžetinėms įstaigoms, tuo tarpu Apskaitos centrui tenka mažesnioji dalis (33%) rekomendacijų.

Prie Apskaitos centro veiklos stabilumo prisidėjo ir tai, kad 2022 m. (lyginant su 2021 m.) nuo 20,31% iki 12,50% pavyko sumažinti Apskaitos centro darbuotojų kaitą, o pagal Apskaitos centro darbuotojų apklausos duomenis net 95,5 darbuotojų rekomenduotą Apskaitos centrą kaip tinkamą darbdavį. Apskaitos centro specialistai yra svarbiausi įstaigos turimi ištekliai. Siekiant sumažinti darbuotojų kaitą buvo priimami sprendimai susiję su darbo užmokesčio diferencijavimu atsižvelgiant į vykdomų funkcijų pobūdį bei tenkančią atsakomybę, taip pat buvo taikomas hibridinis darbo organizavimo modelis, teisės aktų nustatyta tvarka sudarant galimybes dalį funkcijų atlikti nuotoliniu būdu.

Apskaitos centrui 2022 m. buvo ir naujovių metai, kadangi buvo pavesta nauja funkcija – viešųjų pirkimų procedūrų vykdymas. Šiaulių miesto savivaldybės tarybai, 2022 m. liepos 7 d. priėmus sprendimą pavesti Apskaitos centrui atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas, antrasis veiklos pusmetis buvo itin intensyvus. Siekiant tinkamo naujos funkcijos vykdymo buvo įkurtas Apskaitos centro viešųjų pirkimų padalinys. Tikslui įgyvendinti buvo atliktas įstaigos nuostatų pakeitimas, parengti ir patvirtinti viešųjų pirkimų padalinio nuostatai, parengti ir patvirtinti atitinkami pareigybių aprašymai, išsinuomos papildomos patalpos, įsigyti darbo vietoms reikalingi baldai kompiuteriai / spausdintuvai ir kita kompiuterinė bei IT infrastruktūros įranga ir ryšio priemonės, suformuotas padalinio kolektyvas ir kiti darbai.

Bendra informacija apie įstaigą.

Šiaulių apskaitos centras
Juridinių asmenų registras, kodas 305888561
Vilniaus g. 88, LT-76285, Šiauliai
Tel. +370 641 03 196 , +370 616 10 879, +370 659 13 329
El. p. info@sac.lt
Atsiskaitomoji sąskaita: AB „Swedbank“ LT827300010170794531

Apskaitos centras buvo įsteigtas Šiaulių miesto savivaldybės 2021 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. T-323 „Dėl biudžetinės įstaigos Šiaulių apskaitos centro steigimo ir nuostatų patvirtinimo“, kurio tikslas – tvarkyti Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinių įstaigų finansinę apskaitą centralizuotai.

Apskaitos centro savininkas – Šiaulių miesto savivaldybė, savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Šiaulių miesto savivaldybės taryba. Įstaigos veiklos sritis pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 patvirtintą Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių – buhalterinė apskaita ir audito atlikimas (kodas 69.20.10), finansinių ataskaitų rengimas (kodas 69.20.20), įstaigų administracinė ir aptarnavimo veikla (kodas 82.1). Įstaiga yra išlaikoma iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto, pagal programą „Užtikrinti Šiaulių apskaitos centro veiklą“ (programos kodas 11.01.01.05), išlaidų klasifikacija pagal valstybės funkciją „Kitos jokiai grupei nepriskirtos bendros valstybės paslaugos (funkcijos kodas 01.06.01.02.)“. Veikloje įstaiga vadovaujasi savo nuostatais, patvirtintais Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. T-323 „Dėl biudžetinės įstaigos Šiaulių apskaitos centro steigimo ir nuostatų patvirtinimo“, taip pat įstaigos veiklą ir funkcijas reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos, Šiaulių miesto savivaldybės ir kitų atsakingų institucijų teisės aktais. Vadovaujantis Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2022 m. liepos 7 d. sprendimu Nr. T-317 „Dėl teisės atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas biudžetinei įstaigai Šiaulių apskaitos centrui suteikimo“ įstaigai yra suteikta teisė vykdyti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos kontroliuojamų (valdomų) biudžetinių ir viešųjų įstaigų viešųjų pirkimų procedūras kurių vertė viršija 15 000 Eur (penkiolika tūkstančių eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio) nuo 2023 m. sausio 1 d. bei numatoma, kad Įstaigoms lieka pačioms vykdyti pirkimus, kurių vertė iki 15 000 Eur (be pridėtinės vertės mokesčio) bei vykdyti pirkimus per VŠĮ CPO LT el. katalogą.

INFORMACIJA APIE VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMĄ

2022 m. pasiekti Apskaitos centro vadovo ir įstaigos rezultatai:

Metinės užduotys	Siektini rezultatai	Nustatyti rezultatų vertinimo rodikliai	Pasiekti rezultatai
1.1. Užtikrinti Šiaulių apskaitos centro ir įstaigų, kurių buhalterinė apskaita tvarkoma centralizuotai Apskaitos politikos parengimą,	Koordinuoti ir užtikrinti įstaigų, kurių buhalterinė apskaita yra tvarkoma centralizuotai Apskaitos politikos	Rodiklis – parengta, suderinta ir patvirtinta įstaigų Apskaitos politika.	2022-04-01 baigtas rengti Apskaitos politikos projektas pagal teisės aktų reikalavimus. 2022-04-01 Raštu Nr. S-153 „Dėl apskaitos politikos projekto suderinimo“ su Įstaigomis suderintas projektas.

suderinimą ir patvirtinimą.	parengimą, suderinimą ir patvirtinimą.		<p>Įstaigos direktoriaus 2022-05-13 įsakymu Nr. V-40 patvirtinta Apskaitos politika.</p> <p>Atsižvelgiant į aktualių teisės aktų pakeitimus įstaigos direktoriaus 2022-09-14 įsakymu Nr. V-53 atliktas Apskaitos politikos atnaujinimas.</p>
1.2. Efektyvinti darbuotojų dirbančių su FVAIS „Biudžetas VS“ darbą, organizuoti elektroninės dokumentų valdymo sistemos diegimą.	Organizuoti FVAIS „Biudžetas VS“ modernizavimą, funkcionalumo plėtrą, organizuoti ir koordinuoti elektroninės dokumentų valdymo sistemos diegimą.	<p>1. Rodiklis – pagal buhalterių poreikį parengta techninė specifikacija, konkrečiai įvardinanti buhalterinės apskaitos „Biudžetas VS“ modernizavimo darbus.</p> <p>2. Rodiklis – įdiegta elektroninė dokumentų valdymo sistema.</p>	<p>1.1. Pagal įstaigos pateiktą techninę specifikaciją, sukurta ataskaita „Paslaugų gavėjo istorija“.</p> <p>1.2. Pagal įstaigos pateiktą techninę specifikaciją pakeista atsiskaitymo kvito forma su detalizacija.</p> <p>1.3. Pagal įstaigos pateiktą techninę specifikaciją išplėstas „Įnašų žiniaraštis“ funkcionalumas, 4 papildomais požymiais.</p> <p>1.4. Išplėstas sistemos funkcionalumas sukuriant sąsają su www.vienasaskaita.lt</p> <p>1.5. Atlikti pakeitimai asignavimų ataskaitoje „Asignavimų ir kasinių išlaidų apskaitos knyga“ ir „Asignavimų ir kasinių išlaidų apskaitos knyga 2“.</p> <p>2.1. 2022-12-01 baigta diegti elektroninė dokumentų valdymo sistema „Avilys“.</p> <p>2.2. 2022-07-28 įdiegta Viešųjų pirkimų valdymo sistema „Ecocost“.</p>
1.3. Šiaulių apskaitos centro specialistų kvalifikacijos tobulinimas.	Organizuoti kvalifikacijos kėlimo kursus (mokymus) specialistams,	Rodiklis – surengti mokymai ne mažiau kaip 80 proc. Šiaulių apskaitos centro	2022 m. kvalifikacijos kėlimo kursuose dalyvavo 85 % įstaigos specialistų.

	siekiant gerinti jų profesinius ir komunikavimo įgūdžius.	specialistų profesiniams ir komunikavimo įgūdžiams tobulinti.	
1.4. Užtikrinti pavyzdinių su darbo užmokesčiu susijusių įstaigų vadovų įsakymų šablonus (formas).	Organizuoti pavyzdinių įsakymų šablonų (formų) parengimą įstaigoms kurių buhalterinė apskaita tvarkoma centralizuotai, darbo užmokesčio mokėjimo klausimais.	Rodiklis – parengti pavyzdiniai įsakymų šablonai (formos) darbo užmokesčio mokėjimo klausimais.	Įstaigų vadovų patogumui parengti 27 pavyzdiniai įsakymų šablonai darbo užmokesčio, personalo, įstaigos valdymo ir kt. klausimais. (https://www.sac.lt/dokumentu-pavyzdziai/)

Kitos 2022 m. papildomai įgyvendintos užduotys / pasiekti rezultatai:

1. Įgyvendintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2022 m. liepos 7 d. sprendimas Nr. T-317 „Dėl teisės atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas biudžetinei įstaigai Šiaulių apskaitos centrui suteikimo“.

2. Įsteigtas Apskaitos centro viešųjų pirkimų padalinys, parengtos patalpos, darbo vietos, pasirūpinta funkcijoms vykdyti reikalinga IT infrastruktūra ir kitomis veiklai reikalingomis priemonėmis, suformuotas kolektyvas.

3. 2022 m. pagal įgaliojimus atliktos 2 viešųjų pirkimų procedūros – Šiaulių municipalinei aplinkos tyrimų laboratorijai atlikta kietųjų dalelių (KD10/KD2,5/SKD) analizatoriaus pirkimo procedūra ir Šiaulių miesto savivaldybės administracijai atlikta Tilžės gatvės dviračių tako rekonstrukcijos (V etapo) darbų pirkimo procedūra.

4. Siekiant sklandaus viešųjų pirkimų centralizacijos įgyvendinimo, per 2022 m. Įstaigoms buvo:

4.1. Pateikti 4 informaciniai raštai / pranešimai dėl VP centralizacijos teisinių pagrindų, numatomo priemonių plano ir jo terminų bei kita aktuali informacija.

4.2. Laikotarpiu nuo 2022 m. rugsėjo mėn. iki 2022 m. gruodžio mėn. suorganizuoti 7 mokymai / konsultacijos sklandžiam procesui užtikrinti, apmokyti atsakingus asmenis naudotis VP valdymo sistema „Ecocost“ ir pan.

4.3. 2022 m. rugsėjo 29 d. įvyko pasitarimas su Įstaigų vadovais ir jų atsakingais asmenimis. Pasitarimo metu aptarti teisiniai pagrindai, pirkimų sąlygos, Savivaldybės tarybos įpareigojimai Įstaigoms, aptartos Įstaigų ir Apskaitos centro teisės ir pareigos, pristatytos 2022 m. priemonės ir jų įgyvendinimo terminai, pateikti pasiūlymai įstaigoms susiję su viešųjų pirkimų centralizacija.

4.4. 2022 m. spalio 27 įvyko pasitarimas su vadovų asociacijos atstovais, kuriuo metu buvo aptarta esama situacija ir pateikti atsakymai į klausimus dėl VP centralizacijos.

4.5. Bendradarbiaujant kartu su Šiaulių miesto savivaldybės administracija parengtos Centralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos taisyklės ir Centralizuotų viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutarties forma.

4.6. 2022 m. gruodžio 9 – 14 dienomis sudarytos viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutartys su Įstaigomis.

Pasiekimai kibernetinio saugumo srityje. Siekiant užtikrinti įstaigos teikiamų ir naudojamų paslaugų pasiekiamumą, veiklos tęstinumą, įgyvendinti Nacionalinio Kibernetinio Saugumo Centro rekomenduojami organizaciniai ir techniniai kibernetinio saugumo reikalavimai, taip pat kitos gerosios praktinės kibernetinio bei informacijos saugumo praktikos.

Siekiant valdyti DDoS (paskirstytų paslaugos trikdymo atakų) kibernetinių incidentų rizikas, iš anksto identifikuoti svarbiausi komunikacijos kanalai. Užtikrinta, kad visų tinklo įrenginių aparatinė ir programinė įranga, serverių programinė įranga, aplikacijų platformos, būtų savalaikiai atnaujinamos siekiant išvengti techninių pažeidžiamumų. Tinklo perimetre naudojamos ugniasienės su apribotais prievadais.

Informacinių sistemų tarnybinėse stotyse įdiegtas SSL šifruojamo ryšio sertifikatas (HTTPS protokolas). Ši priemonė padeda apsaugoti nuo MITM3 atakų ir jautrių duomenų nutekimo.

Vykdoma darbuotojų ir trečiųjų šalių nuotolinių prieigų prie ryšių ir informacinių sistemų kontrolė, siekiant apsaugoti nuo nesankcionuotų prisijungimų prie infrastruktūros ir informacinių išteklių. Paskyros apsaugotos ne tik slaptažodžiais, bet ir apribotas prisijungimas per ugniasienę pagal IP adresą, kurį darbuotojas turi pateikti iš anksto.

Vykdomas DNS filtravimas bei audito įrašų registravimas – DNS filtravimas suteikia galimybę, prieš apsilankant svetainėje, patikrinti jos adresą. Jeigu svetainės adresas yra įtrauktas į kenkimo svetainių sąrašą, naudotojas jos pasiekti negalės. Sukurti DNS filtravimo taisyklių rinkiniai apsaugo nuo žinomų dažniausiai pasitaikančių grėsmių, o audito įrašų registravimas leidžia įvykus incidentui atlikti detalų jo tyrimą.

Periodiškai atliekamas darbo vietų, tinklo infrastruktūros ir informacinių sistemų tikrinimas Nacionalinio Kibernetinio Saugumo Centro rekomenduojamomis priemonėmis:

1. Įrenginių tikrinimas, dėl SSDP, OpenResolver, NTP, SNMP, CharGen saugumo spragų. 2022 m. rezultatas: neaptikta saugumo spragų.
2. Įrenginių tikrinimas, dėl "UPnP" saugumo spragos. 2022 m. rezultatas: pažeidžiama UPnP 1.0 versija neaptikta.

Šiuo metu yra ruošiamos imitacinės socialinės inžinerijos pratybos – tai kibernetinio saugumo pratybos, taikomos kaip viena iš saugumo supratimo (angl. security awareness) mokymų dalių. Šios pratybos skirtos įstaigos personalo kibernetinio saugumo supratimui ir gebėjimui atpažinti galimas grėsmes ugdyti, patikrinti, ar darbuotojas žino, kokių veiksmų turi imtis gavęs įtartiną el. laišką, SMS žinutę ar panašiai.

Papildomai, siekiant 2023 m. stiprinti įstaigos kibernetinį saugumą, už kibernetinį saugumą įstaigoje atsakingas asmuo 2022 m. gruodžio 14 d. dalyvavo mokymuose „Kibernetinio saugumo reikalavimai įmonėms ir organizacijoms. Reikalavimų įgyvendinimas praktikoje“. Įgytos žinios bus pritaikytos kuriant ir taikant kibernetinio saugumo priemones įstaigoje 2023 metais.

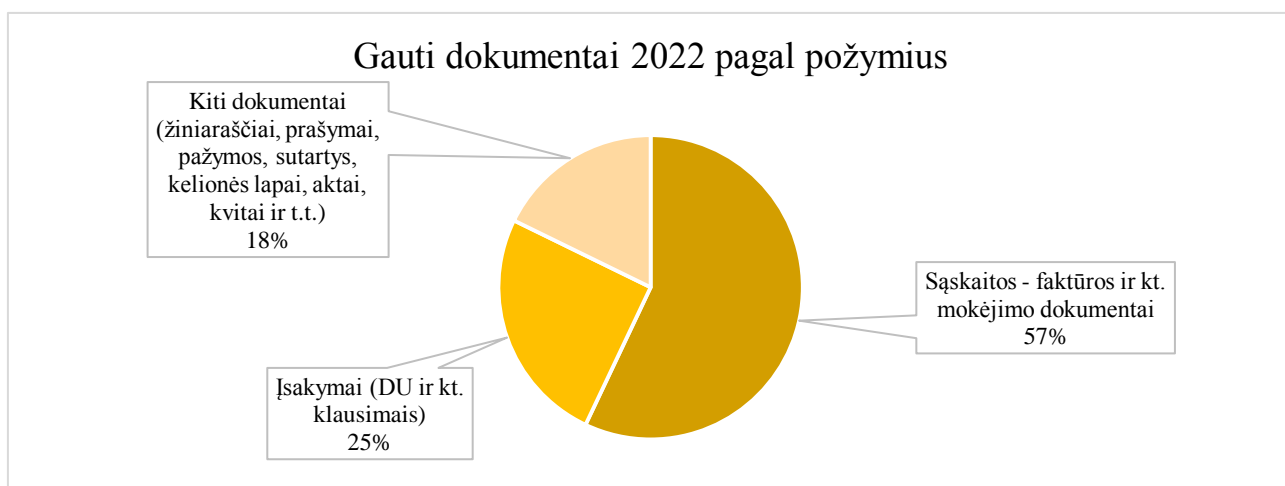
Finansavimas. Apskaitos centras, per 2022 m. vykdydamas įstaigos funkcijas, savo veiklai panaudojo **1,281 mln. Eur** savivaldybės biudžeto lėšų.

Lėšų panaudojimas	Tūkst. Eur	%
Darbo užmokestis	1 061,2	82,84
Soc. draudimo įmokos	15,8	1,23
Ryšių įrangos ir paslaugų įsigijimo	3,8	0,30
Komandiruočių išlaidos	0,1	0,01
Patalpų nuomos	24,2	1,89
Paprastojo remonto prekių ir paslaugų	9,0	0,70
Kvalifikacijos kėlimo	3,9	0,31
Komunalinių paslaugų	19,5	1,53
IT prekių ir paslaugų	64,6	5,04
Kitų prekių ir paslaugų	25,8	2,01
Darbdavių socialinė parama	2,3	0,18
Kitų mašinų ir įrenginių įsigijimo išlaidos	8,5	0,66
Kompiuterinės programinės įrangos ir licencijų	38,8	3,03

Kito nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	3,5	0,28
Iš viso:	1 281,1	

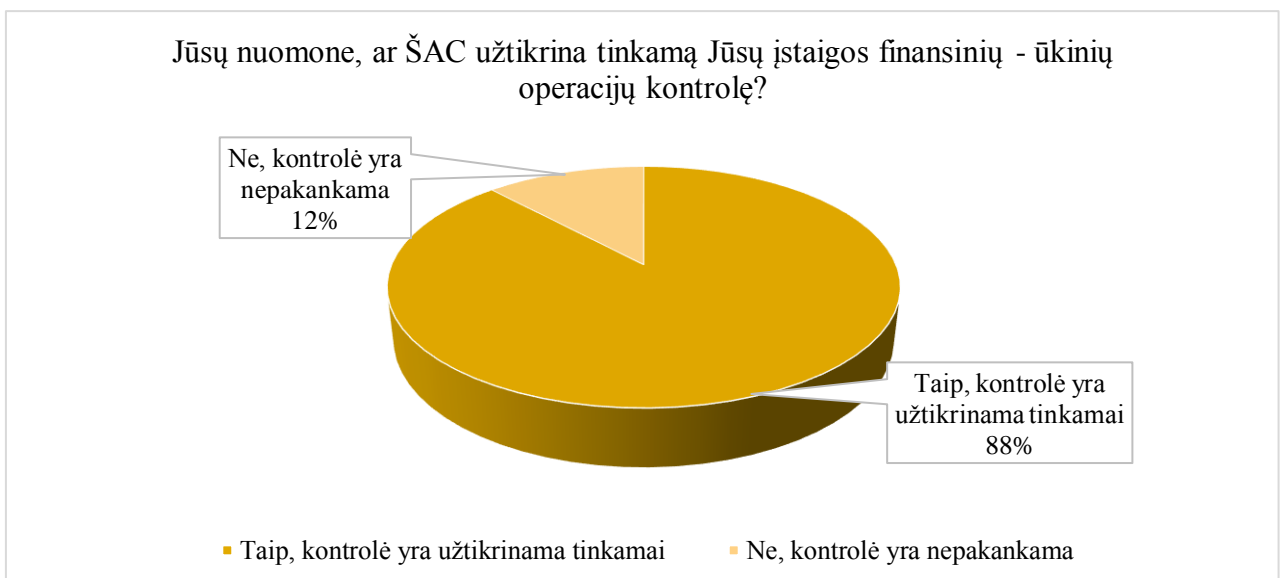
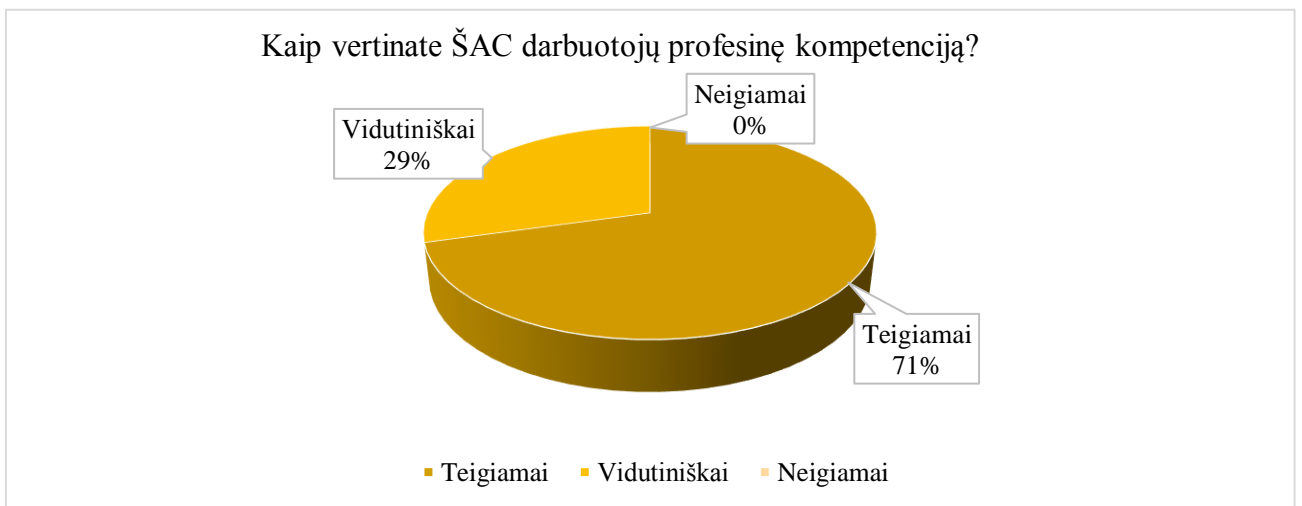
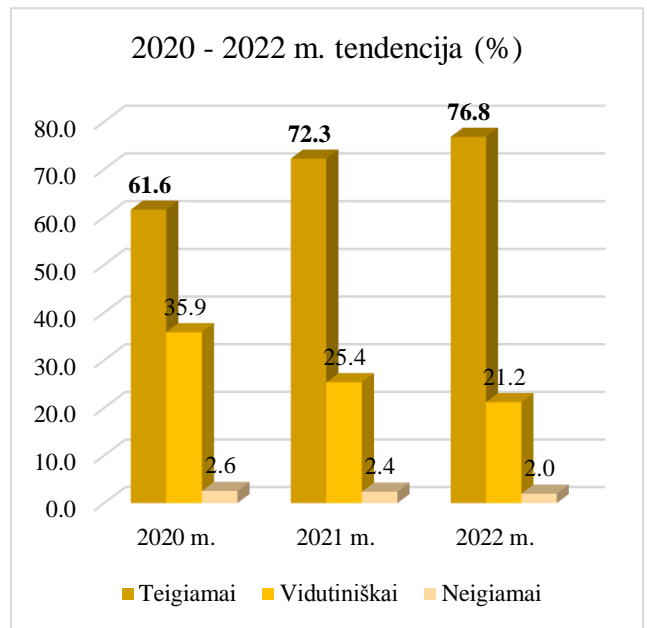
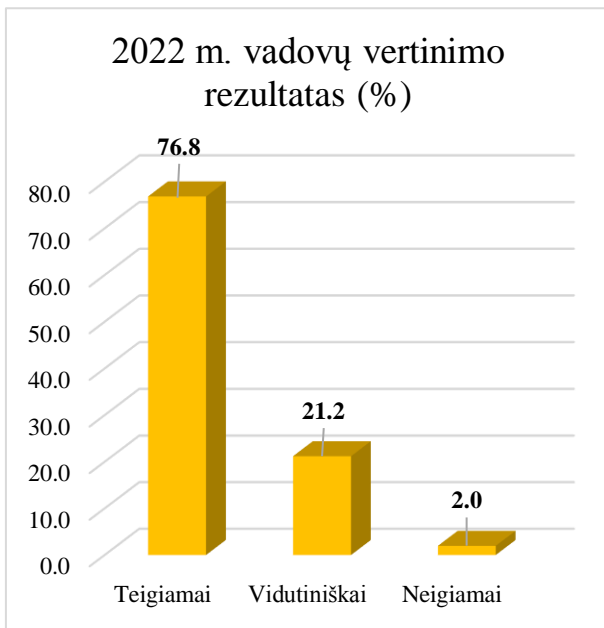
Statistika. 2022 m. Apskaitos centras gavo **189 526** vykdomuosius dokumentus, iš jų:

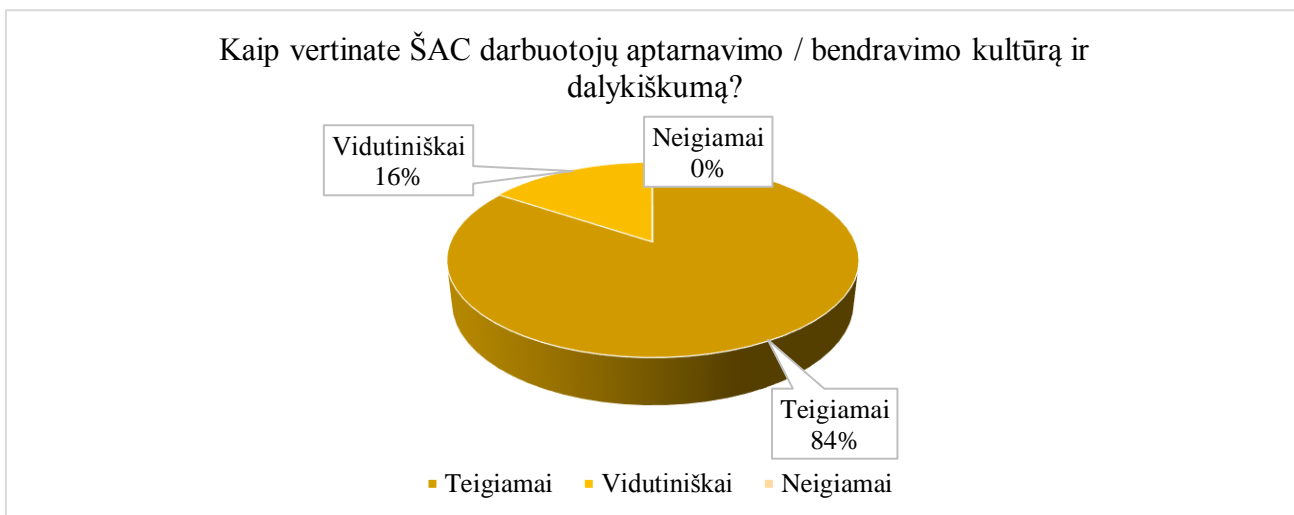
Sąskaitos – faktūros ir kt. mokėjimo dokumentai	108107
Įsakymai (DU ir kt. klausimais)	47756
Kiti dokumentai (žiniaraščiai, prašymai, pažymos, sutartys, kelionės lapai, aktai, kvitai ir t.t.)	33663

Per 1 darbo dieną gaunamų dokumentų vidurkis:	755
Apskaityta asignavimų (mln. Eur)	114,1
Atlikta veiksmų / buhalterinių įrašų per 2022 m. (BŽ įrašų)	3 188 358
Aptarnauta įstaigų (metų vidurkis)	90
Aptarnauta paslaugų gavėjų (vidutiniškai / metus)	20 000
2022 m. Apskaitos centro biudžeto vykdymas (%)	99,1
2022 m. darbuotojų kaita (%)	12,5

2022 m. apklausų rezultatai. Kiekvienais metais yra atliekama visų aptarnaujamų įstaigų vadovų apklausa, siekiant nustatyti Apskaitos centro teikiamų paslaugų pasitenkinimo lygį, identifikuoti sisteminės problemas ar įstaigoms kylančius iššūkius, bei gauti informaciją ir pastebėjimus dėl veiklos tobulinimo (šaltinis: <https://forms.gle/uWx5qsect6cyNRnY7>).

Apibendrinti įstaigų, kurių finansinė apskaita yra tvarkoma centralizuotai, vadovų apklausos rezultatai parodė, kad Apskaitos centro vykdomos funkcijos yra vertinamos palankiai. Įvertinant iššūkius, su kuriais buvo ir yra susiduriama, bei lyginant 2020 m. ir 2021 m. laikotarpių rodiklius (šiuo laikotarpiu veikla buvo vykdoma kito juridinio asmens struktūrinio padalinio forma), matoma, kad vertinimo rodiklių tendencija yra teigiama ir 2022 m. įstaigos, kurių finansinė apskaita tvarkoma centralizuotai, vertina Apskaitos centro vykdomas funkcijas palankiau.

Informacija apie veiklos rizikas. Apskaitos centro išorinei aplinkai vertinti naudojama PEST analizė, kuri apima keturis makroaplinkos aspektus: 1) politinį; 2) ekonominį; 3) socialinį; 4) technologinį. Šis analizės metodas taikomas visuose strateginio planavimo modeliuose ir praktiškai yra naudojamas išorinei aplinkai įvertinti tiek verslo, tiek viešosiose institucijose.

PEST analizės modelis

Makroaplinkos aspektas	Pagrindinės gairės
P (politiniai – teisiniai veiksniai)	Atitinkami veiksniai gali padėti arba trukdyti organizacijai įgyvendinti Vyriausybės prioritetinius strateginius tikslus (prioritetus), vykdyti vyriausybės programos įgyvendinimo priemones, gali daryti įtaką organizacijai ir taip keisti ar pertvarkyti strateginį veiklos planą. Politiniams veiksniams gali būti priskiriamos šios aplinkybės: valstybės aukščiausio lygio valdymo poveikis organizacijai, politinės sistemos sandaros pokyčiai ir finansinė krizė. Tuo tarpu teisiniais veiksniais vadinama teisinė sistema, kuri reglamentuoja valstybėje veikiančių subjektų veiklą. Tai bendrieji įstatymai, ribojantys ir reguliuojantys organizacijos veiklą, mokesčių sistema, skatinanti arba trukdanti plėtoti tam tikrą organizacijos veiklą.
E (ekonominiai veiksniai)	Parodo šalies ūkio raidą, lemia globalizaciją ir intensyvią tarptautinę konkurenciją, galios poslinkį, t.y. valstybės įtakos silpnėjimą ir ekonominių organizacijų galios didėjimą. Analizuojant ekonominius veiksnius nagrinėjamos šalies ekonominių rodiklių tendencijos, jų prognozės: analizuojami ekonominio augimo procesai, infliacijos lygis, biudžeto deficitas, BVP, užimtumo duomenys, pajamų pasiskirstymo šalyje ypatumai, investicijų aplinka ir kiti rodikliai bei jų galima įtaka organizacijos veiklai.
S (socialiniai veiksniai)	Tai demografiniai, vertybių, gyvenamos ir kiti pokyčiai, būdingi tam tikram visuomeninės raidos etapui, o taip pat ir ekologiniai ir kultūriniai veiksniai. Galima išskirti veiksnius, kurie tiesiogiai daro įtaką organizacijoms, tai: demografija, skurdas, išsilavinimas, gyvenimo stilius, požiūris į darbo ir poilsio režimą.

<p>T (technologiniai veiksniai)</p>	<p>Itin svarbūs siekiant įvertinti naujų technologijų, informacijos srautų poveikį organizacijos reguliuojamai sričiai, valdymo organizavimui ir organizacijų tarpusavio ryšiams. Gali būti nagrinėjami keturių veiksnių grupių rodikliai: naujovių ir žinių sklaida šalyje ir organizacijos veiklos srityje; valstybės technologijų politika; naujausios komunikacinės technologijos bei galimybės ir būtinybė jas panaudoti organizacijos veikloje.</p>
--	---

Politiniai veiksniai. Apskaitos centro vykdoma centralizuotų administracinio pobūdžio funkcijų veikla, prisideda prie administracinės naštos mažinimo, kurio yra siekiama tiek Europos Sąjungos mastu (Europos bendrijų komisijos dokumentas „Dėl administracinių išlaidų įvertinimo ir administracinės naštos Europos Sąjungoje mažinimo“ (2006)) tiek ir nacionaliniu lygmeniu kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatyme (2012). Svarbu paminėti, kad veiklos efektyvumo ir sprendimų įgyvendinimo kuo mažesnėmis sąnaudomis tendencija paremta ir Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“.

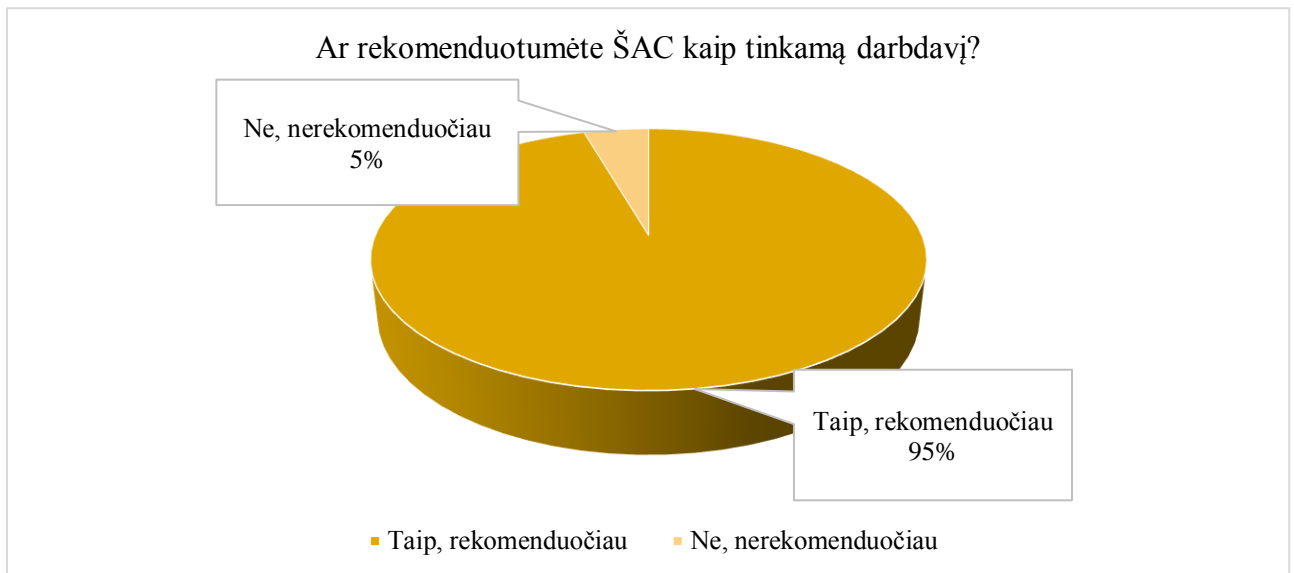
Pagrindinės Apskaitos centro funkcijos kyla iš Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų. Dėl centralizuoto finansinės apskaitos vykdymo, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme yra reglamentuotas biudžetinių įstaigų bendrųjų funkcijų centralizuotas atlikimas ir yra nustatyta, kad dalis biudžetinių įstaigų bendrųjų funkcijų (buhalterinės apskaitos, dokumentų valdymo, personalo administravimo, viešųjų pirkimų procedūrų atlikimo ir kitos pagalbinio pobūdžio funkcijos), kurios padeda įgyvendinti biudžetinei įstaigai teisės aktuose nustatytus uždavinius, gali būti atliekamos centralizuotai ir kad savivaldybės taryba turi teisę priimti sprendimą dėl biudžetinių įstaigų, kurių savininkė yra savivaldybė, bendrųjų funkcijų centralizuoto atlikimo ir konkrečių biudžetinių įstaigų, kurių bendrosios funkcijos bus atliekamos centralizuotai. Apskaitos centras yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, todėl jos veiklai didžiausią poveikį turi Šiaulių miesto savivaldybės priimami sprendimai, tokie kaip nuostatų keitimas, maksimalių pareigybių skaičiaus nustatymas, asignavimų skyrimas ir pan.

Ekonominiai veiksniai. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinis bruto darbo užmokestis šalyje nuolat didėja ir per 2022 m. II ketv. (lyginant su 2022 m. I ketv.) padidėjo nuo 1 729 Eur iki 1 780 Eur, o BVP tenkantis vienam šalies gyventojui taip pat didėjo (detalesni duomenys pateikiami: <https://osp.stat.gov.lt/pagrindiniai-salies-rodikliai>). Nerimą keliantis rodiklis yra metinė infliacija, kuri 2022 m. rugsėjo mėn. siekė net 24,1%, nedarbo lygis buvo santykinai žemas ir 2022 m. III ketv. siekė vos 5,7%. Apibendrinant galima teigti, kad menkas atlyginimų augimas neatstoja ženklios infliacijos, o remiantis nedarbo lygio rodikliu galima teigti, kad darbo jėga yra pakankamai užimta ir konkurencija dėl darbuotojų yra didelė. Įstaiga yra pilnai išlaikoma iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto, todėl priklausomai nuo jo vykdymo (nevykdymo), įstaigai asignavimai gali būti ir mažinami ir didinami.

Socialiniai veiksniai. Didžiausią įtaką Apskaitos centro veiklai turi darbuotojų konkurencinė aplinka. Apskaitos centras turi 3 pagrindinius konkurentus su kuriais konkuruoja dėl buhalterinės apskaitos specialistų – Nacionalinį bendrųjų funkcijų centrą, Šiaulių rajono švietimo paslaugų centrą bei Šiaulių mieste ir rajone veikiančias verslo įmones. Ypatingai didelę reikšmę Apskaitos centro darbuotojų kaitai turi Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro sprendimas įkurti nuotolines darbo vietas, taip sudarant sąlygas buhalteriams gyvenantiems Šiauliuose, dirbti nuotoliniu būdu už ženkliai didesnį atlyginimą. Palyginimui – Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro bendrai mokamas darbo užmokestis yra 48%. didesnis negu mokamas Apskaitos centro.

Siekiant sumažinti darbuotojų kaitą ir padidinti Apskaitos centro konkurencingumą, 2021 m. ir 2022 m. buvo kreiptasi į Šiaulių miesto savivaldybės administraciją dėl papildomo lėšų poreikio darbo užmokesčiui. Atsižvelgiant į tai, kad prašymai buvo patenkinti ir buvo skirtas papildomas finansavimas, pavyko sumažinti darbuotojų kaitą nuo 20,31% (2021 m.) iki 12,50% (2022 m.). Įvertinus tai, kad pagal Eurostat duomenis vidutinė biuro darbuotojų kaita Lietuvoje sudaro 15,70%, rezultatas yra teigiamas.

Ištrauka iš Apskaitos centro darbuotojų apklausos rezultatų dėl dokumentų pateikimo terminų:

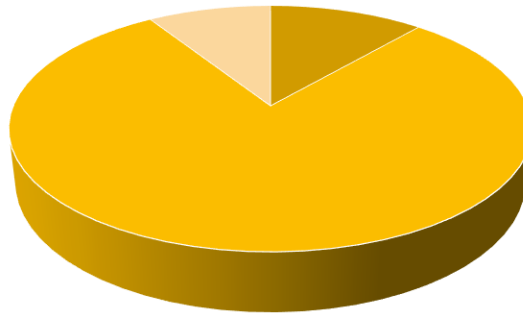

Technologiniai veiksniai. Atsižvelgiant į Apskaitos centro vykdomos veiklos pobūdį, įstaiga yra ypatingai priklausoma nuo informacinių technologijų. Vadovaujantis Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. A-1867 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų apskaitos tvarkymo“ finansinė apskaita yra centralizuotai vykdoma naudojant FVAIS „Biudžetas VS“. Ši sistema yra pagrindinis Apskaitos centro įrankis tvarkant Šiaulių miesto savivaldybei pavaldžių biudžetinių įstaigų finansinę apskaitą. Svarbu paminėti, kad Apskaitos centras savo veikloje naudoja ir kitas sistemas, tokias kaip MS Office ir pan. Kadangi be Pirkimų valdymo sistemos, neįsivaizduojamas beveik 100 įstaigų su pirkimų procedūromis, susijusių procesų valdymas, Apskaitos centras pirkimams valdyti naudoja specializuotą pirkimų valdymo sistemą. Atsižvelgiant į tai, kad Apskaitos centras vidutiniškai per 1 d. d. gauna apie 755 dokumentų, šių dokumentų valdymui Apskaitos centras 2022 m. įsiedė elektroninę dokumentų valdymo sistemą. 2023–2025 m. yra numatoma spręsti galimybę Apskaitos centro darbuotojus aprūpinti antruoju kompiuterio ekranu, siekiant sumažinti sunaudojamo biuro popieriaus ir tonerių sąnaudas bei didesnio vykdomos veiklos tvarumo.

Kiti veiksniai turintys įtakos Apskaitos centro veiklai / teikiamoms paslaugoms. 2022 m. vykdyta Apskaitos centro darbuotojų apklausa, kurioje dalyvavo 73 % darbuotojai. Remiantis darbuotojų apklausos rezultatais nustatyta, kad didelę įtaką atliekamoms Apskaitos centro funkcijoms ir jų kokybei turi iš aptarnaujamų įstaigų gaunamų dokumentų korektiškumas, bei jų pateikimo terminų nesilaikymas. Vadovaujantis Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 488 „Dėl centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Aprašas) 12.1.p., 17.p., nuostatomis, Įstaigos užtikrina teisingos, tikslios, išsamios informacijos ir dokumentų apie ūkinius įvykius ir ūkines operacijas surašymą ir pateikimą teikimą laiku, juose esančių duomenų tikrumą bei ūkinių operacijų teisėtumą. Iš savo pusės Apskaitos centras vadovaujantis Apskaitos centro nuostatų 9.1.p. ir 9.7.p. turi užtikrinti Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinių įstaigų kurių savininkė yra Šiaulių miesto savivaldybė, finansinių – ūkinių operacijų teisėtumą ir šiam tikslui įgyvendinti priima sprendimus bei vykdo veiksmus, kurie užtikrintų finansų kontrolę. Vadovaujantis buhalterinės apskaitos organizavimo sutarčių pagrindu Apskaitos centras atsako už tai, kas nurodyta Aprašo V ir VI skyriuose, taip pat už Įstaigų teisingos ataskaitų ir kitos buhalterinės apskaitos informacijos parengimą ir pateikimą laiku, buhalterinės apskaitos dokumentų praradimą, įvykusį dėl Apskaitos centro kaltės, Įstaigų pateiktos informacijos konfidencialumą, išskyrus teisės aktų, reglamentuojančių privalomą informacijos pateikimą, numatytus atvejus, bei buhalterinių įrašų teisingumą.

Ištrauka iš Apskaitos centro 2022 m. vykdytos darbuotojų apklausos rezultatų dėl dokumentų pateikimo terminų:

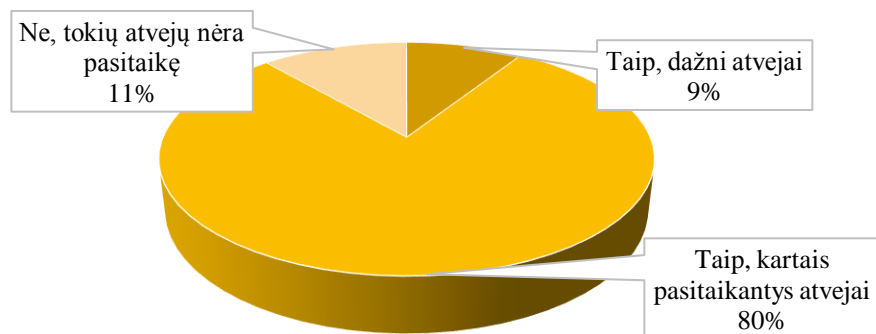
Ar pasitaiko atveju, kai dokumentus iš įstaigų gaunate pavėluotai?

■ Taip, dažni atvejai ■ Taip, kartais pasitaikantys atvejai ■ Ne, dokumentai yra pateikiami laiku

Ištrauka iš Apskaitos centro darbuotojų apklausos rezultatų dėl dokumentų korektiškumo:

Ar pasitaiko atveju, kai iš įstaigų gaunate nekorektiškus dokumentus (neatitinka formos / turinio reikalavimų / nėra patvirtintų asignavimų ir pan.)?

■ Taip, dažni atvejai ■ Taip, kartais pasitaikantys atvejai ■ Ne, tokių atvejų nėra pasitaikę

Apibendrinat rezultatus yra matoma, kad atsižvelgiant į gaunamų dokumentų kiekį, ženkli dalis jų yra pateikiami nesilaikant nustatytų terminų ir / arba dokumentai neatitinka jiems keliamų reikalavimų. Šie veiksniai turi svarbios įtakos Apskaitos centrai vykdant centralizuotos finansinės apskaitos funkcijas – apskaičiuojant biudžetinių darbuotojų darbo užmokestį, rengiant mokėjimus, registruojant ūkines operacijas, sudarant finansines ataskaitas ir t.t.

Atsižvelgiant į tai, kad Apskaitos centras 2022 m. parengė 27 pavyzdinius įsakymų šablonus darbo užmokesčio, personalo, įstaigos valdymo ir kt. klausimais, tikimės, kad 2023 m. gaunamų nekorektiškų dokumentų skaičius sumažės, o 2023 m. Apskaitos centrai pradėjus naudoti elektroninę dokumentų valdymo sistemą, pagerės ir dokumentų pateikimo terminų situacija.